

08.03.2004

TIETOYHTEISKUNTANEUVOSTON JULKISHALLINNON SÄHKÖINEN ASIOINTI – JAOSTON TOIMINTASUUNNITELMA VUODELLE 2004

Yleistä

Hallituksen tietoyhteiskuntaohjelmassa todetaan, että valtionhallinto edistää tietoyhteiskuntakehitystä luomalla uusia toimintatapoja ja sähköistämällä valtion omia palveluita ja hallintoa sekä edistämällä vastaavaa kehitystä kuntasektorilla ja elinkeinoelämässä. Julkishallinnon sähköisten palveluiden kehittäminen on siis merkittävä osa hallituksen tietoyhteiskuntaohjelmaa.

Niin sanotussa Backmanin raportissa julkishallinnon sähköinen asiointi on määritelty seuraavasti: sähköisellä asiointilla tai verkkoasiointilla tarkoitetaan perinteistä asiointia täydentävää, korvaavaa tai uudistavaa julkisten palveluiden tuottamista, jakelua, käyttöä ja niihin liittyvää vuorovaikutusta, joka perustuu tietoverkkojen hyödyntämiseen. Julkiset verkkopalvelut ovat tietoverkkojen kautta kansalaisille, yrityksille ja yhteisöille ja toisille hallinnon yksiköille tarjottavia palveluita, jotka voivat ulottua yksinkertaisesta tietojen etsinnästä ja tarkistamisesta aina vuorovaikutteisten palveluiden tarjoamiseen ja mahdollisuuksiin osallistua asioiden valmisteluun ja päätöksentekoon.

Sähköiset palvelut ymmärretään laajasti ja niihin sisällytetään digitv:n ja mobiilivälineiden kautta saatavat palvelut. Sähköisten palveluiden monikanavaisuuden mahdollisuutta pidetään keskeisenä edellytyksenä sähköisten palveluiden yleistymiselle ja palvelun laadun paranemiselle.

Yleiset tavoitteet

Jaosto omaksuu yleiseksi tavoitteikseen tietoyhteiskuntaohjelman julkishallinnon sähköiseen asiointiin liittyvät vaikuttavuustavoitteet:

- Kaikilla kansalaisilla on mahdollisuus hyödyntää tietoyhteiskunnan palveluita asuinpaikasta ja sosiaalisesta asemasta riippumatta
- Kaikilla kansalaisilla on mahdollisuus hankkia kuhunkin elämäntilanteeseen soveltuvat tietotekniikan perustaidot, medialukutaidot sekä valmiudet tietoyhteiskunnan palveluiden käyttämiseen
- Sähköisen asiointin ja tietoverkkojen tietoturvallisuus sekä kansalaisten luottamus sähköisiin palveluihin on hyvällä tasolla
- Tieto- ja viestintäteknologiaa hyödynnetään kaikissa organisaatioissa tavoitteena palvelun parantaminen, toimintojen ja prosessien tehostuminen sekä kilpailukyvyyn ylläpito ja kehittäminen

- Julkishallinnon palvelut hoidetaan asiakaslähtöisesti ja taloudellisesti reaaliaikaisina yhteisinä prosesseina julkishallinnon sisällä ja yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa

Tavoitteena sähköisten palveluiden tukemisella on kehittää julkisen sektorin palvelutuotantoa. Tarkoituksena on, että kansalaiset ja yritykset voivat tulevaisuudessa hoitaa kotoaan, työpaikoiltaan tai yhteispalvelupisteistä entistä enemmän monia julkisia palveluita, jotka nykyään vaativat henkilökohtaista asiointia.

Jaoston tehtävät

Sähköinen asiointi julkishallinnossa -jaoston työn painopiste on lähellä kansalaisia tarjottavissa palveluissa ja kuntasektorissa. Toinen keskeinen painopiste on julkishallinnon prosessien kehittämisessä ja virtaviivaistamisessa. Sähköisessä palvelutuotannossa on erityistä huomiota kiinnitettävä alueelliseen ja sosiaaliseen tasa-arvoon. Tietoyhteiskuntaneuvoston julkishallinnon sähköinen asiointi -jaoston asettamis päätökseen kirjatusta tehtävistä täsmennettyjä tehtäviä ovat:

Jaosto kartoittaa jo olemassa olevia julkishallinnon sähköisen asiointiin toimenpiteitä. Jaosto käsittelee sekä tietoyhteiskuntaohjelmaan sisältyviä että sen ulkopuolisia, erityisesti kuntien, toimenpiteitä ja hankkeita. Jaosto seuraa ja tukee hyväksi toteamiaan toimenpiteitä. Jaosto pyrkii omalla toiminnallaan ja kannanotoillaan lisäämään tietoisuutta uusista palvelutuotantomalleista.

Jaosto käsittelee jaoston jäsenten tekemiä aloitteita hallituksen tietoyhteiskuntaohjelmaan ja pyrkii vaikuttamaan niiden toteutumiseen. Aloitteita voidaan tehdä myös tietoyhteiskuntaneuvostolle. Jaoston työn kannalta on tärkeää pureutua erityisesti sähköisen asiointiin katvekohtiin. Jaosto tukee myös standardointia.

Jaosto pyrkii omalla toiminnallaan vaikuttamaan sähköiseen asiointiin liittyvän lainsäädännön selkeyttämiseksi. Jaosto antaa lausuntoja keskeisistä sähköisen asiointiin esteenä olevista valmisteilla olevista laeista. Toisaalta jaosto pyrkii myös vaikuttamaan ja tuomaan aloitteita tietoyhteiskuntaneuvostolle ja ohjelman ministeriryhmälle keskeisistä jo voimassaolevista sähköistä asiointia haittaavista laeista. Tavoitteena on, että sekä perinteisiä että sähköisiä palveluita kohdellaan lainsäädännössä tasavertaisesti.

Jaosto pyrkii vaikuttamaan yhteishankintojen lisääntymiseen julkishallinnossa ja erityisesti kunnallishallinnossa.

Jaosto osallistuu tietoyhteiskuntaohjelman ja -neuvoston tarpeisiin luotavien tietoyhteiskuntaohjelman vaikuttavuustavoitteisiin sidottujen mittareiden ja indikaattoreiden työstämiseen julkishallinnon sähköisen asiointiin osalta. Mittareiden laatimisessa pyritään löytämään muutama keskeinen indikaattori, jotka perustuvat jo olemassa olevaan aineistoon. Mittareiden luomisen tavoitteena on osallistua ohjelman tietoyhteiskuntapolitiikan suuntaamiseen.

Jaosto työstää yhteistyössä muiden jaostojen ja neuvoston sihteeristön kanssa vuotuisen raportin tietoyhteiskuntakehityksestä tietoyhteiskuntaneuvostolle. Jaosto pyrkii raportissa kuvaamaan julkisten sähköisten palveluiden yleistymistä ja ongelmakohtia sekä pyrkii vaikut-

tamaan raportissa esitetyillä suosituksilla ja kannanotoillaan tietoyhteiskuntapolitiikan suuntaamiseen.

Jaoston työn painopisteet

Keskeisiä painopisteitä jaostotyön kannalta vuonna 2004 ovat:

- tärkeimpien ohjelmaan sisältyvien hankkeiden läpikäynti ja priorisointi
- julkisten, erityisesti seudullisten ja kunnallisten palveluiden määrittely ja mallintaminen (JUPA)
- yrityksiä ja yritystoimintaa edistävien palveluiden kartoitus ja edistäminen (yritys.fi)
- palveluiden kartoitus käyttäjäryhmittäin (nuoret, iäkkäät, opiskelijat)
- asiointiprosessien kuvausmallien ja yleisportaalien kehittäminen
- seuranta- ja arviointimittareiden selkeyttäminen
- tunnistamisportaalin ja käyttöoikeuksien hallinnan toteuttaminen
- perusmoduliajattelun kartoitus
- sähköisen asioinnin kehityspanosten riittävyyden varmistaminen ja resurssien uudelleensuuntaaminen

Osa mainituista painopisteistä jäänee seuraaville vuosille.
Seuraaville vuosille + hanke-ehdotus:

- esille tulevien lainsäädännön esteiden käsittely
- palvelustrategioiden tekemisen tukeminen sähköisen asioinnin osalta
- eDay Tanskan malliin

Tietoyhteiskuntaohjelmassa olevat jaoston toimialaan kuuluvat hankkeet

- Selvitystyö ja strategian valmistelu internetin ja muiden viestintävälineiden kautta tarjottavista valti-onhallinnon ja kuntasektorin palveluista mahdollisine toteutusajankohtineen ja arkkitehtuuriratkai-suineen (pohjana ns. Backmanin toimintasuunnitelma) yhteistyössä Kuntaliiton ja kuntasektorin kanssa vuonna 2004 (eEurope 2005) (VNK, SM, VM)
- Toteutettavaksi sovittujen verkkopalveluiden määrittely ja käyttöönotto julkishallinnossa (eEurope 2005) (VM, SM)
- Suomi.fi-portaalin jatkokehitys koko julkishallinnon yhteisenä palvelu-kanavana ja tunnetuksi teke-minen (VM)

- YritysSuomi.fi-portaalin kehittäminen interaktiivisten palvelujen suuntaan (eEurope 2005) (KTM)
- Lomake.fi:n käytön laajentaminen erityisesti kuntasektorilla (eEurope 2005) (VM, SM)
- TYVI-palvelun (tietovirrat yritysten ja viranomaisten välillä) jatkokehitys ja markkinointi erityisesti pk-yrityksille (eEurope 2005) (VM)
- Alueellisten tietoyhteiskuntapilottihankkeiden tukeminen (eEurope 2005) (SM, VNK)
- Kaikkien kirjastotyyppien yhteisen kansallisen tietoportaan asteittainen kehittäminen (OPM)
- Asevelvollisten palveluiden sähköistäminen (PLM)
- Sähköisen oikeusprosessin ja asiakaspalvelun kehittäminen (OM)
- Digitaali- ja videotekniikan käytön edistäminen oikeudenkäynneissä (OM)
- Sähköisten työvoimapalveluiden kehittäminen (eEurope 2005) (TM)
- Vaalitietojärjestelmän kehittäminen (kansalaisvaikuttamisen politiikka-ohjelma) (OM)
- Verotukseen liittyvän asioinnin mahdollistaminen sähköisesti (eEurope 2005) (VM)
- Kansaneläkelaitoksen palveluiden sähköistäminen (eEurope 2005)
- Julkishallinnon XML-strategian toteuttaminen (VM)
- Suomen viisumijärjestelmän uudistaminen ja kytkeminen osaksi Euroopan Schengen-viisumijärjestelmää (UM)

Jaoston työskentelytapa

Jaosto kokoontuu säännöllisesti noin kerran kuukaudessa. Jaoston kokoukset rytmittyvät neuvoston kokousten ja näiden valmistelun mukaisesti. Kokouspaikat pyritään hoitamaan kiertäväksi. Kiertävän kokouspaikan tarkoituksena on varmistaa eri puolilla Suomea olevien hankkeiden esiintulo ja esittely. Erillisiä laajoja asiakokonaisuuksia varten voidaan järjestää myös työpajatilaisuuksia yhteistyössä muun muassa muiden jaostojen kanssa.

Jaoston kokousohjelmaa pyritään aikatauluttamaan meneillään olevien hankkeiden mukaan siten, että jaosto voi parhaiten vaikuttaa ja antaa panoksensa näille hankkeille tai suunnitelmille. Hankkeiden esittelyn ja jaostokäsittelyn osalta pyritään kutsumaan jaoston kokoukseen asianomaisista hankkeista vastuulliset henkilöt.

Kokouksen pöytäkirjat pyritään toimittamaan jaostolaisille noin viikko kokouksen jälkeen. Pöytäkirjat jaetaan tiedoksi myös ohjelman johto- ja seurantaryhmälle, ohjelman ministeriryhmän erityisavustajille ja neuvoston sihteeristölle.

Jaosto harkitsee mahdollisten asiantuntijoiden kutsumista mukaan jaoston kokouksiin.

Jaosto hyödyntää toiminnassaan Backmanin raporttia sekä raportin seurantatietoja. Raportissa on muun muassa kattavasti otettu kantaa sähköisen asioinnin kipupisteisiin ja ongelmiin. Jaosto pyrkii

myös hyödyntämään jaostojen jäsenten ja asiantuntijoiden taustaorganisaatioiden asiantuntemusta ja tietovarastoja.

Jaosto kokoontuu keväällä 2004 seuraavasti:

25.02.2004, klo. 09.30-11.30

31.03.2004, klo. 09.30-11.30

12.05.2004, klo. 09.30-11.30

Kokouspaikat sovitaan myöhemmin. Tarkoituksena on, että syksyllä 2004 jaosto kokoontuu noin kerran kuussa. Syksyn kokousaikatauluista sovitaan myöhemmin.

Yhteistyö muiden tahojen kanssa

Jaosto toimii yhteistyössä muiden tietoyhteiskuntaneuvoston jaostojen kanssa. Jaosto toimii myös läheisessä yhteistyössä julkisen hallinnon tietohallinnon neuvottelukunnan (JUHTA) ja sisäasiainministeriön julkiset palvelut verkkoon (JUPA) –hankkeen kanssa.

Yhteistyö kuntien kanssa on jaostotyön kannalta oleellista. Jaosto pyrkii omalla vaikutusvallallaan ja toiminnallaan edistämään hyvien käytäntöjen tunnettavuutta. Jaostojen virallisen toiminnan ohella tärkeää on epävirallinen yhteistyö eri tahojen kanssa. Oleellista on pyrkiä julkisen hallinnon ja yritysten väliseen aktiiviseen vuorovaikutukseen ja verkottumiseen.